

Sytuacja finansowa Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w I kwartale wyglądała stabilnie mimo trwającej epidemii i związanej z tym trudnej sytuacji w wielu branżach gospodarki.

Z raportu ZUS za I kwartał 2021 roku wynika, że sytuacja finansowa Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w pierwszym kwartale 2021 r. była stabilna. Dynamika wpływów składek do funduszu wyniosła 5,2 proc. rok do roku. Stopień pokrycia wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych w okresie styczeń-marzec br. osiągnął 79,8 proc.

Największą pozycją przychodów FUS są składki na ubezpieczenia społeczne, których kwota według przypisu w okresie styczeń-marzec wyniosła 57,6 mld zł i była o 5,5 proc. wyższa od osiągniętej w tym samym okresie 2020 r.

Z danych ZUS wynika, że liczba cudzoziemców, którzy legalnie mieszkają i pracują w Polsce, systematycznie rośnie. Na koniec marca 2021 r. w ZUS było zarejestrowanych 766 036 obcokrajowców, co oznacza wzrost o 15,7 proc. w stosunku do tego samego okresu poprzedniego roku i wzrost o 5,6 proc. w stosunku do stanu na koniec 2020 r.

W liczbie tej 59,3 proc. osób było pracownikami, 2,9 proc. prowadziło działalność

Sytuacja FUS jest stabilna. ZUS przygotowany na Dobry Start

gospodarczą, a pozostali byli objęci innymi formami zatrudnienia. Największą grupę (73,6 proc.) stanowili obywatele Ukrainy – w pierwszym kwartale ich liczba wyniosła 564 109 osób, tj. o 16,4 proc. więcej niż w tym samym okresie 2020 r. i o 5,9 proc. więcej niż w czwartym kwartale 2020 r.

ZUS będzie wypłacał świadczenia Dobry Start

Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest przygotowany do realizacji programu „Dobry Start”, w ramach którego będzie wypłacał świadczenie 300 plus. Od roku szkolnego 2021/2022 świadczenie (tzw. 300+) w ramach programu „Dobry Start” będzie przyznawał i wypłacał Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wnioski będzie można składać od 1 lipca do 30 listopada tylko drogą elektroniczną – z portalu Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS, za pośrednictwem portalu Emp@tia lub przez serwisy bankowości elektronicznej banków, które udostępnią taką możliwość. ZUS wypłaci świadczenie na konto bankowe wskazane we wniosku.

W ramach programu rodzice – bez względu na dochody – mogą otrzymać jednorazowo 300 zł na zakup podręczników, zeszytów, sprzętów potrzebnych uczniom oraz pozostałego wyposażenia niezbędnego dzieciom uczącym się w szkołach podstawowych, liceach, szkołach policealnych oraz innych placówkach edukacyjnych do ukończenia 20. roku życia lub 24 lat w przypadku osób z niepełnosprawnościami. Decyzje oraz zawiadomienia dotyczące świadczeń 300+ będą przekazywane w formie elektronicznej.

Waloryzacja kont ubezpieczonych

Po czerwcowej waloryzacji stany kont ubezpieczonych, zawierające składki na ubezpieczenie emerytalne, wzrosły o 5,41 proc. Kapitał na kontach zwiększył się łącznie o niemal 164 mld zł.

Sytuacja FUS jest stabilna. ZUS przygotowany na Dobry Start

Co roku 1 czerwca ZUS rozpoczyna waloryzację środków zgromadzonych na kontach i subkontach ubezpieczonych, w tym waloryzację kapitału początkowego. Środki rosną wtedy o określony procent.

Wysokość waloryzacji konta zależy od inflacji (wzrostu cen towarów i usług) i od przypisu składek (wzrostu płac i liczby ubezpieczonych) z poprzedniego roku. Z kolei waloryzacja subkonta to pochodna dynamiki wzrostu PKB z ostatnich 5 lat.

„W czerwcu stany kont ubezpieczonych, zawierające składki na ubezpieczenie emerytalne, wzrosły o 5,41 proc., a stany subkont wzrosły o 5,23 proc. Łącznie o 163 860 100 735 zł zwiększył się kapitał na kontach ubezpieczonych” – przekazała prof. Gertruda Uścińska.

Kolejnym krokiem, po wykonaniu waloryzacji rocznych, jest przygotowanie informacji o stanie konta ubezpieczonego (IOSKU) według stanu na 31 grudnia 2020 r.

W tym roku, tak jak w ubiegłym, zgodnie z ustawą nie będzie akcji wysyłki do ubezpieczonych wersji papierowej informacji. Będzie ona udostępniona w formie elektronicznej na Platformie Usług Elektronicznych (PUE ZUS).

Jak w ubiegłym roku, ZUS wygeneruje również „Informację o przekazaniu do ZUS raportu informacyjnego przez płatnika składek”. Złożenie tego raportu pozwala płatnikowi na skrócenie przechowywania akt pracowniczych z 50 do 10 lat. Informację tę Zakład przygotowuje tylko dla osób, za które płatnik składek złożył raport informacyjny w 2020 roku.

7 mln osób ma profil na PUE

Ponad 7 mln osób założyło profil na Platformie Usług Elektronicznych ZUS. PUE to narzędzie, które ułatwia dostęp do szeregu usług świadczonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Do kogo skierowany jest portal PUE? Do osób ubezpieczonych (na przykład pracowników, zleceniobiorców), płatników składek (na przykład: pracodawców, osób, które prowadzą działalność pozarolniczą), świadczeniobiorców (na przykład emerytów i rencistów), lekarzy. Założenie profilu trwa zaledwie kilka minut. „Na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych można znaleźć szczegółowe informacje w jaki sposób to zrobić. Aby założyć profil należy się zarejestrować i potwierdzić swoją tożsamość. Potwierdzić tożsamość można m.in. za pomocą Profilu Zaufanego, bankowości elektronicznej lub osobiście w każdej placówce ZUS” – mówi prof. Gertruda Uścińska.

Na PUE można załatwić wiele spraw związanych z ubezpieczeniami społecznymi i ubezpieczeniem zdrowotnym. Na swoim profilu każdy znajdzie zakładkę odpowiednią dla każdej roli (jako ubezpieczony, świadczeniobiorca, płatnik składek, lekarz). W zakładce znajdują się dane i usługi, z których możesz skorzystać.

Umowa z Turcją

Dobra wiadomość dla osób, które pracowały w Polsce i Turcji: od początku czerwca między krajami obowiązuje umowa o zabezpieczeniu społecznym.

Dzięki porozumieniu można sumować okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce i w Turcji, żeby ustalić i obliczyć wysokość świadczeń emerytalno-rentowych. To szczególnie ważne dla osób, które były aktywne zawodowo w tych dwóch państwach, jednak w żadnym z nich nie wypracowały stażu, który by pozwalał na przyznanie świadczenia tureckiego lub polskiego. Sumowanie okresów ubezpieczenia może ten problem rozwiązać. W Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych chodzi przede wszystkim o: emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinne. Umowa ta też zastosowanie i pomaga uzyskać prawo do takich świadczeń, jak jednorazowe odszkodowania oraz renty z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zasiłki pogrzebowe, a także świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa.

Umowa pozwala również transferować świadczenia emerytalne i rentowe za granicę. To

znaczy na przykład, że polski emeryt, który mieszka aktualnie w Turcji, może bez przeszkód pobierać świadczenie z ZUS na turecki rachunek bankowy.

Analogiczne reguły umożliwiają nabywanie, na podstawie umowy, świadczeń emerytalno-rentowych z systemu tureckiego i otrzymywanie ich w Polsce.

Na porozumieniu zyskają również przedsiębiorcy z obu krajów, bo reguluje ono kwestie delegowania pracowników. Pozwala na wysyłanie ich z terytorium jednego państwa do pracy w drugim – przy opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne tylko w państwie delegującym.

Polska podpisała umowę z Turcją w październiku 2017 roku. Jej zapisy weszły w życie 1 czerwca 2021 roku. Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Polską a Turcją dołączyła do kilkunastu realizowanych dotychczas przez ZUS umów międzynarodowych zawartych przez Rzeczpospolitą Polską z krajami spoza Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Podobne przepisy dotyczą: Czarnogóry, Serbii, Bośni i Hercegowiny, Macedonii, USA, Kanady, Quebecu, Korei Południowej, Australii, Ukrainy, Mongolii oraz Mołdawii oraz Izraela.

Wyższe limity dorabiania do emerytury

Zmieniły się limity zarobkowe dla emerytów, którzy nie osiągnęli powszechnego wieku emerytalnego oraz rencistów. Od czerwca są one wyższe, więc seniorzy mogą więcej dorobić do swoich świadczeń.

Do emerytur i rent można dorabiać, trzeba jednak pamiętać, że istnieją limity przychodów. Ich przekroczenie może spowodować, że ZUS zmniejszy lub zawiesi wypłatę świadczenia. Aby nie narazić się na zmniejszenie emerytury czy renty, przychód nie może przekroczyć 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Od 1 czerwca jest to kwota 3977,10 zł brutto. Świadczenie może być również zawieszone jeśli przekroczenie będzie wyższe niż 130 proc. przeciętnego wynagrodzenia tj. 7386,10 zł brutto.

Sytuacja FUS jest stabilna. ZUS przygotowany na Dobry Start

Z kolei jeśli przychód przekroczy 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ale nie będzie wyższy aniżeli 130 proc. tego wynagrodzenia, to świadczenie zostanie zmniejszone o kwotę przekroczenia, nie więcej jednak niż o kwotę maksymalnego zmniejszenia.

Kwota maksymalnego zmniejszenia wynosi obecnie 646,67 zł dla emerytur i rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, 485,04 zł dla rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy i 549,71 zł – dla rent rodzinnych, do których uprawniona jest jedna osoba. Inaczej jest w przypadku renty socjalnej. Renta socjalna zostanie zawieszona po przekroczeniu 3977,10 zł brutto przychodu.